

Змінні й незмінні слова

Мета:

- *навчальна: активізувати знання учнів про будову слова;*
- *показати відмінність між змінними й незмінними словами;*
- *допомогтися засвоєння ними мовного матеріалу про змінні і незмінні слова; удосконалити вміння виконувати морфемний аналіз слів, зокрема змінних;*
- *розвивальна: збагачувати словниковий запас учнів; розвивати мислення, увагу, спостережливість, пам'ять, підвищувати культуру мовлення;*
- *виховна: виховувати любов до рідної мови.*

«Таблиця «З-Х-Д»»

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався
відомості, які вам уже відомі з даної теми (коротко)	те, що вас цікавить і спірні питання, які ви хотіли би знати	заповнюється в кінці уроку – відомості, які дізналися за урок

Завдання «Так-ні»

1. Розділ науки про мову, що вивчає значущі частини слова, називається “будова слова”.
2. Корінь, префікс, суфікс, закінчення – це всі значущі частини слова.
3. Слова, що мають спільний корінь, називаються спільнокореневими.
4. Слова, що мають різні закінчення, називаються спільнокореневими.
5. Значуща частина слова без закінчення називається коренем.
6. Префікс та суфікс служать для творення нових слів.
7. Слова **осінь, осінній, восени** є спільнокореневими.
8. Слова **хата, хати, хату** є спільнокореневими.
9. У всіх цих словах: **прадід, написати, весняний** – є префікс.
10. Слова **річний, рік, сторіччя, річка** є спільнокореневими.

Завдання «Так-ні»

1. Розділ науки про мову, що вивчає значущі частини слова, називається “будова слова”. **ТАК**
2. Корінь, префікс, суфікс, закінчення – це всі значущі частини слова. **НІ**
3. Слова, що мають спільний корінь, називаються спільнокореневими. **ТАК**
4. Слова, що мають різні закінчення, називаються спільнокореневими. **НІ**
5. Значуща частина слова без закінчення називається коренем. **НІ**
6. Префікс та суфікс служать для творення нових слів. **ТАК**
7. Слова **осінь**, **осінній**, **восени** є спільнокореневими. **ТАК**
8. Слова **хата**, **хати**, **хату** є спільнокореневими. **НІ**
9. У всіх цих словах словах: **пра**дід, **на**писати, **весня**ний – є префікс. **НІ**
10. Слова **річ**ний, **рік**, **сторіч**чя, **річ**ка є спільнокореневими. **НІ**

Розбери слова за будовою

Казочка, дощик,

прибережний, рибка,

листочок, підводний,

щоденник.

Розбери слова за будовою

Казочка, дощик,

прибережний, рибка,

листочок, підводний,

щоденник

• Закінчення

• Звукове

- виражене звуком і позначене буквою
- ліс**ом**

• Нульове

- не виражене звуком і не позначене буквою
- ліс

Слова

Змінні

мають
закінчення:
щасливий,
лисиця

Незмінні

не мають
закінчення:
кіно, поні, гарно

Дослідження-спостереження

- Запишіть слова і дослідіть їх: з'ясуйте, чим вони відрізняються. Запишіть їх у дві колонки.
- Ліс, пюре, желе, зелень, барбекю, мідь, авеню, мадам, колібрі, кенгуру, соло, бік, бір, зір, кі

Робота з правилом с. 74

Незмінні слова

[Текст]

- Прислівники (питання: як? де? коли? куди? звідки?): спокійно, восени, угорі.

[Текст]

- Незначена форма дієслова (питання: що робити? що зробити?): писати, говорити.

[Текст]

- Деякі іменники іншомовного походження: кіно, поні, журі, метро.

Увага!!! Слова пальто, ситро
змінюються:

прийти в падьт^і запити ситро^{ом}

Робота з підручником.

Виконання вправ

- Вправа 141.

141

Доберіть із довідки слова, що відповідають поданим лексичним значенням.

1. Людиноподібна мавпа, що мешкає в лісах тропічної Африки. 2. Австралійський страус. 3. Нелітаючий безкрилий птах з довгим дзьобом і чотирипалими ногами, що живе на островах Нової Зеландії. 4. Австралійський травоїдний сумчастий ссавець із довгими задніми й короткими передніми ногами, що пересувається стрибками.

ДОВІДКА ↴

Ему (ч. р.), ківі (ж. р.), шимпанзе (ч. р.), кенгуру (ч. і ж. р.).

❖ Складіть розповідь (усно) про відвідування зоопарку з використанням незмінюваних слів — назв звірів і птахів.

• Вправа 142.

142 ПОПРАЦЮЙТЕ В ГРУПАХ

Запишіть слова в три колонки:

- із закінченням;
- із нульовим закінченням;
- без закінчення (незмінювані).

У кожному слові виділіть основу.

Дніпро, хвиля, вода, вітер, усюди, швидкий, берег, кермо, гарячий, буря, телеграма, перепливають, люди, місто, спритно, столиця, зустріч, *інтерв'ю*, вулиця, пароплав, швидко, човен, поні.

- ❖ З'ясуйте лексичне значення виділеного слова за **Тлумачним словничком** у кінці підручника.

Гра «Четверте зайве»

- Коні, поні, чайки, слава.
- Веселий, відважний, мужньо, хоробрий.
- Віз, таксі, повід, шабля.

Перевір себе!

- Коні, поні, чайки, слава.
- Веселий, відважний,
мужньо, хоробрий.
- Віз, таксі, повід, шабля.

Вибіркова робота

Запишіть словосполучення лише з незмінними словами.

Рідна мати, мати право;
працювати добре, добре діло;
заглибина в горі, висіти вгорі;
сісти в таксі, дати таксі
кісточку; іти по новому мосту,
мислити по-новому.

Вибіркова робота

Перевір себе!

Рідна **мати**, **мати** право;
працювати добре, добре діло;
заглибина в горі, **висіти** вгорі;
сісти в таксі, дати таксі
кісточку; іти по **новому** мосту,
мислити **по-новому**.

**Сьогодні
на уроці
Я...**

Закріпив...

Дізнався...

Навчився...

Потренувався

...

Запам`ятав

...

Домашня робота

**Повторити параграфи 11-12,
Виконати вправу 143**